

DIÁKHANG ESZKÖZTÁR

Nyomtatható segédanyagok a 3 × 90 perces adaptálható programhoz

BGSZC Pestszentlőrinci Technikum

A DIÁKHANG 3 × 90 perces jó gyakorlatának gyakorlati melléklete

MEGHALLGATÁS → PÁRBESZÉD → KÖZÖS TERVEZÉS → CSELEKVÉS → VISSZACSATOLÁS

Mit tartalmaz az eszköztár?

1. **HANGMÉRŐ** – rövid anonim nyitó és záró visszajelző lap
2. **MONDD KI! – Diákhang Labor** – mondatkezdő kártyák az anonim megszólaláshoz
3. **HACKELD MEG AZ ISKOLÁT!** – A3-ra nagyítható fejlesztési vászon
4. **VISSZACSATOLÁSI MÁTRIX** – a javaslatok útjának és státuszának követéséhez
5. **FACILITÁTORI PUSKA** – kérdések, kerülendő reakciók és biztonsági minimum

Használat

Az eszközök a DIÁKHANG 3 × 90 perces programleírásával együtt használhatók. Szabadon adaptálhatók a tanulók életkorához, csoportlétszámához és helyi körülményekhez igazítva úgy, hogy a tanulói megszólalás önkéntessége, a többféle véleménynyilvánítási mód és a visszacsatolás megmaradjon.

A tanulói lapokon ne kérjünk nevet. A nyilvánosan megosztott dokumentáció kizárólag anonimizált tartalmat tartalmazzon.

Javasolt csoportszervezés

A 12–30 fős csoport a program során váltakozó munkaformákban dolgozik. Az anonim egyéni megszólalást követően jellemzően **4–6 fős kiscsoportokban** történik a témák értelmezése és a javaslatok kidolgozása, majd a csoportok eredményei **nagycsoportos megosztásban és közös priorizálásban** találkoznak. A kiscsoportok összetétele lehet állandó vagy a választott témák szerint változó.

1. HANGMÉRŐ

Rövid anonim állapot- és visszajelző eszköz

Jelöld be azt a választ, amelyik most a leginkább igaz rád. Nincs jó vagy rossz válasz. A lapon név nem szerepelhet, online formában is kiadható.

1. Mennyire érzed, hogy számít a véleményed az iskolában?

1 egyáltalán nem	2	3	4	5	6 teljesen
---------------------	---	---	---	---	---------------

2. Mennyire mersz megszólalni, ha valamiről másképp gondolkodsz?

1 egyáltalán nem	2	3	4	5	6 teljesen
---------------------	---	---	---	---	---------------

3. Mennyire érzed, hogy van lehetőség hatni a téged érintő iskolai kérdésekre?

1 egyáltalán nem	2	3	4	5	6 teljesen
---------------------	---	---	---	---	---------------

4. Milyen témában vagy helyzetben lenne jó, ha jobban meghallgatnának az iskolában?

ZÁRÁSKOR – a 3. modul végén

Éreztem-e, hogy meghallgattak?

1 2 3 4 5 6

Volt-e lehetőségem hatni a közös gondolkodásra?

1 2 3 4 5 6

A HANGMÉRŐ nem osztályoz és nem minősít.

**Arra szolgál, hogy láthatóvá tegye,
hogyan érzékelik a résztvevők saját megszólalási és részvételi lehetőségeiket.**

2. MONDD KI! – DIÁKHANG LABOR

Anonim mondatkezdő kártyák

Válassz egy vagy több mondatkezdést, és fejezd be név nélkül. Passzolni is lehet.

Azt szeretném, ha az iskolában... _____ _____ _____	Ami segít nekem tanulni... _____ _____ _____
Ami megnehezíti a tanulást... _____ _____ _____	Amit a felnőtteknek érdemes lenne tudniuk rólunk... _____ _____ _____
Akkor érzem, hogy számít a véleményem, amikor... _____ _____ _____	Egy dolgot biztosan megtartanék az iskolánkban... _____ _____ _____
Egy dolgon változtatnék, mert... _____ _____ _____	Ha én dönthetnék egy iskolai kérdésben... _____ _____ _____

Tématérkép készítése

A kitöltött kártyákat a résztvevők közösen csoportosítják. Ne a facilitátor nevezze el előre a témákat: előbb keressék meg együtt, mely felvetések kapcsolódnak egymáshoz, majd adjanak nevet a kialakult témacsoportoknak.

A lehangosabb diák hangja nem azonos a diákok hangjával.

3. HACKELD MEG AZ ISKOLÁT!

Fejlesztési vászon – egy kiválasztott tanulói felvetéshez

Téma / felvetés: _____

1. MI ZAVAR?

Mi történik most? Fogalmazzuk meg konkrétan, személyeskedés nélkül.

2. MIÉRT FONTOS?

Kiket érint? Miért jelent ez problémát vagy kihívást?

3. MIT SZERETNÉNK HELYETTE?

Miből látnánk, hogy jobb lett a helyzet?

4. MIT TEHETÜNK MI?

Mi az, amit a diákok maguk is vállalni tudnak?

5. MIT TEHET AZ ISKOLA?

Kinek a bevonása, döntése vagy segítsége szükséges?

6. MI LEGYEN AZ ELSŐ LÉPÉS?

Mi az a kicsi, reális és kipróbálható lépés, amellyel el lehet indulni?

REALITÁSPRÓBA

☐ Kiknek kell részt venniük? ☐ Van jogi/szervezési/pénzügyi/biztonsági korlát? ☐ Mások számára is elfogadható? ☐ Mit kell még tisztázni?

60 másodperces pitch: PROBLÉMA → JAVASOLT VÁLTOZTATÁS → ELSŐ LÉPÉS

4. VISSZACSATOLÁSI MÁTRIX

Mi történik a tanulói javaslatokkal?

A csoport előzetesen rendezi a javaslatokat. Intézményi döntést igénylő kérdésben a végleges státuszt a döntésre jogosult személy vagy fórum adja meg.

Javaslat	Előzetes státusz	Ki viszi tovább?	Következő lépés / indok	Mikor térünk vissza rá?

Lehetséges státuszok

MEGVALÓSÍJTJUK – a szükséges döntés megszületett, a következő lépés kijelölhető

MEGVIZSGÁLJUK – további információ, egyeztetés vagy döntés szükséges

MÁSKÉPP VALÓSÍTHATÓ MEG – a felvetés lényege támogatható, de más megoldással

MOST NEM MEGVALÓSÍTHATÓ – a döntés indokát érthetően vissza kell jelezni

MIT HALLOTTUNK? → MIT TESZÜNK? → MIÉRT?

A valódi részvétel nem vétőjog. Nem minden javaslat valósul meg, de az érdemi felvetés nem tűnhet el válasz nélkül.

5. FACILITÁTORI PUSKA

A DIÁKHANG-beszélgetések vezetéséhez

Biztonsági minimum

Jogom van megszólalni. • Jogom van nem megszólalni. • Jogom van másképp gondolni. • A másik véleménye nem támadás. • A véleményem miatt nem érhet hátrány.

Személyre vonatkozó panaszt, megszegyenítő vagy azonosítható tartalmat ne dolgozzunk fel nyilvános csoporthelyzetben. Veszélyeztetettségre utaló jelzés esetén az intézmény hatályos gyermekvédelmi eljárásrendje szerint kell eljárni.

Kérdezd inkább

• Mit értesz ez alatt? • Miért fontos ez nektek? • Mi az, amit ti magatok meg tudtok tenni? • Mi lehet az első, valóban kipróbálható lépés?	• Más is tapasztalta ezt? • Mi lenne számodra jobb helyette? • Kinek kellene még részt vennie? • Mi az, amit ebből mindenképpen vigyünk tovább?

Kerüld

- az azonnali magyarázkodást vagy cáfolást
- a fennálló működés automatikus védelmét
- a tanulói mondat átértelmezését
- a túl gyors megoldásadást
- az egyszerű „nem lehet” választ a realitáspróba helyett
- olyan ígéretet, amelyre nincs döntési felhatalmazásod

A facilitátor feladata

Kérdez, pontosít, visszatükröz, teret ad a csendesebb résztvevőknek, láthatóvá teszi a korlátokat, és segíti a csoportot abban, hogy a panasztól eljusson a javaslatig. Nem ő mondja meg, mi a helyes válasz.

VOICE ellenőrző kérdés:

**Megjelenhet a saját hang? Biztonságos a megszólalás? Lehet hatása?
Létrejön együttműködés? Történik visszacsatolás?**